

JAK CZYTAĆ KSIĘGĘ PSALMÓW?

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 30 grudnia

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: 1 Krn 16,7; Ne 12,8; Ps 25,1-5; 33,1-3; Rz 8,26-27; Ps 82,8; 121,7.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Potem rzekł do nich: To są moje słowa, które mówiłem do was, będąc jeszcze z wami, że się musi spełnić wszystko, co jest napisane o mnie w zakonie Mojżesza i u proroków, i w *Psalmach*. Wtedy otworzył im umysły, aby mogli zrozumieć *Pisma*” (Łk 24,44-45).

Od wielu wieków *Księga Psalmów* jest zarówno modlitewnikiem, jak i śpiewnikiem, zarówno dla Żydów, jak i dla chrześcijan. Choć psalmy są przede wszystkim słowami psalmistów skierowanymi do Boga, to jednak *Księga Psalmów* nie pochodzi od śmiertelników, ale od Tego, który natchnął ich myśli.

To Pan zainspirował ich do napisania psalmów, a zatem, podobnie jak w całym *Piśmie Świętym* (zob. 2 P 1,21), w psalmach Bóg przemawia do nas przez swoje sługi za sprawą Ducha Świętego. Jezus, apostołowie i autorzy ksiąg *Nowego Testamentu* cytowali *Księgę Psalmów* i traktowali ją jak część *Pisma Świętego* (zob. Mk 12,10; J 10,34-35; 13,18). *Księga Psalmów* wchodzi w skład *Pisma Świętego*, tak jak *Księga Rodzaju* czy *List do Rzymian*.

Księga Psalmów została napisana w języku hebrajskim jako utwór poetycki przez wielu autorów będących starożytnymi Izraelitami. Tak więc psalmy odzwierciedlają ich szczególnie świat, choć ich przesłanie jest uniwersalne. Przyjmując *Księgę Psalmów* jako Słowo Boże i przyglądając się bacznie poetyckim cechom psalmów, jak również ich historycznemu, teologicznemu i religijnemu kontekstowi, możemy zrozumieć ich przesłania, nadal aktualne mimo upływu tysięcy lat.

Przeczytaj 1 Krn 16,7; Ne 12,8; Ps 18,1-2; 30,1-2; 92,1-2; 95,2; 105,2; Kol 3,16; Jk 5,13. W jakich okolicznościach powstały niektóre z psalmów? Kiedy lud Boży posługiwał się psalmami?

Psalmy zostały napisane zarówno do użytku podczas prywatnego, jak i wspólnotowego nabożeństwa. Były śpiewane jako pieśni podczas nabożeństw w świątyni, co sugerują muzyczne dopiski wskazujące instrumenty (zob. Ps 61,1), melodie (zob. Ps 9,1) i kierowników muzycznych (zob. Ps 8,1).

W hebrajskiej Biblii tytuł *Księgi Psalmów* (hebr. *sefer tehilim* — *księga pieśni pochwalnych*) odzwierciedla ich zasadniczy cel, czyli oddawanie chwały Bogu. Polski tytuł *Księga Psalmów* pochodzi od greckiego słowa *psalmoi* występującego w *Septuagincie*, greckim przekładzie *Starego Testamentu* z przełomu trzeciego i drugiego wieku przed Chrystusem.

Psalmy były nieodłącznym elementem nabożeństwa Izraelitów. Na przykład korzystano z nich podczas poświęcenia świątyni, świąt religijnych, procesji czy przeniesienia skrzyni przymierza do Jerozolimy.

Psalmy stopni (zob. Ps 120-134), zwane także pieśniami pielgrzymkowymi, były tradycyjnie śpiewane podczas pielgrzymek do Jerozolimy w ramach trzech dorocznych świąt (zob. Wj 23,14-17). Hallel egipski (zob. Ps 113-118) i wielki hallel (zob. Ps 136) były śpiewane podczas trzech głównych dorocznych świąt, jak również podczas nowiu i poświęcenia świątyni. Hallel egipski odgrywał szczególną rolę podczas obchodów Paschy. Ps 113 i 114 były śpiewane na początku wieczerzy paschalnej, a Ps 115-118 pod jej koniec (zob. Mt 26,30). Hallel codzienny (zob. Ps 145-150) stanowił część powszednich modlitw w synagogałnych nabożeństwach porannych.

Psalmy były nie tylko częścią osobistego nabożeństwa, ale także uczyły wierzących, jak powinni oni czcić Boga w świątyni. Jezus modlił się słowami Ps 22 (zob. Mt 27,46). Psalmy odgrywały także istotną rolę w życiu pierwszych chrześcijan (zob. Kol 3,16; Ef 5,19).

Choć dzisiaj nie mamy ziemskiej świątyni, na podobieństwo starotestamentowej, jak możemy czcić Boga przy pomocy psalmów podczas nabożeństwa, tak osobistego, jak i wspólnotowego?

Król Dawid, którego imię występuje w tytułach większości psalmów, aktywnie uczestniczył w kształtowaniu formy izraelskiego nabożeństwa. Otrzymał miano „miłego piewcy izraelskiego” (2 Sm 23,1). *Nowy Testament* świadczy o tym, że Dawid jest autorem wielu różnych psalmów (zob. Mt 22,43-45; Dz 2,25-29.34-35; 4,25; Rz 4,6-8). Szereg psalmów zostało skomponowanych przez muzyków świątynnych, którzy byli lewitami: na przykład przez Asafa (zob. Ps 50 i 73-83), przez synów Koracha (zob. Ps 42, 44-49, 84-85 i 87-88), przez Hemana Ezrachitę (zob. Ps 88), przez Etana Ezrachitę (zob. Ps 89). Ponadto psalmy pisali także Salomon (zob. Ps 72 i 127) oraz Mojżesz (zob. Ps 90).

Przeczytaj Ps 25,1-5; 42,1-2; 75,1-2; 77,1-2; 84,1-3; 88,1-4; 89,1-2. Co psalmy te mówią o doświadczeniach ich autorów?

Duch Święty natchnął psalmistów oraz posłużył się ich talentami w służbie Bożej i dla dobra społeczności wiary. Psalmiści byli ludźmi szczerze poświęconymi Bogu i głęboko wierzącymi, a jednak podatnymi na zniechęcenia i pokusy, podobnie jak my wszyscy. Choć zostały napisane dawno temu, psalmy z pewnością w jakimś stopniu odzwierciedlają nasze doświadczenia życiowe.

„Niech modlitwa moja dojdzie przed ciebie, nakłoń ucha swego na błaganie moje, bo dusza moja syta jest cierpieniem, a życie moje bliskie jest krainy umarłych” (Ps 88,3-4). Jest to wołanie duszy w dwudziestym pierwszym wieku, tak samo jak trzy tysiące lat temu.

Niektórzy psalmiści wspominają trudności, a inni skupiają uwagę na radościach. Psalmiści wołają do Boga o ratunek i doświadczenia Jego niezastężonej przychylności. Chwalą Boga za Jego wierność i miłość oraz ślubują swoje całkowite poświęcenie dla Niego. Psalmy są więc świadectwami Bożego odkupienia oraz znakami Bożej łaski i nadziei. Zawierają Bożą obietnicę przeznaczoną dla wszystkich ludzi, a dostępną przez wiarę — obietnicę daru przebaczenia i nowego życia. Jednocześnie nie skrywają ani nie lekceważą trudności i cierpienia, jakie czekają nas w upadłym świecie.

Jak możemy czerpać nadzieję i pociechę ze świadomości, że nawet wierni Bogu ludzie, tacy jak psalmiści, zmagali się z problemami podobnymi do naszych?

Przeczytaj Ps 3,1-9; 33,1-3; 109,6-15. Jakie różne obszary ludzkiego doświadczenia obejmują te psalmy?

Psalmy uświadamiają społeczności wierzących pełny zakres ludzkiego doświadczenia i wykazują, że wierzący mogą czcić Boga w każdym okresie życia. W *Księdze Psalmów* znajdujemy: (1) Pieśni wywyższające Boga w Jego majestacie i stwórczej mocy, królewskim władaniu, sądzeniu i wierności. (2) Pieśni dziękczynne wyrażające głęboką wdzięczność za obfite Boże błogosławieństwa. (3) Pieśni lamentacyjne będące wołaniem serca do Boga o ratunek w niebezpieczeństwie. (4) Pieśni mądrościowe oferujące praktyczne wskazówki dotyczące sprawiedliwego życia. (5) Pieśni królewskie wskazujące na Chrystusa, Najwyższego Króla i Wybawiciela Ludu Bożego. (6) Pieśni historyczne wspominające dzieje Izraela i podkreślające wierność Boga, a także ukazujące niewierność Izraelitów w celu nauczania przyszłych pokoleń, by nie powtarzały błędów swoich przodków, ale ufały Bogu i dochowywały wierności Jego przymierzu.

Poezja *Księgi Psalmów* wykazuje szczególną siłę przyciągania uwagi czytelników. Choć pewne poetyckie środki wyrazu są niemożliwe do przetłumaczenia, jednak wiele z nich możemy docenić także w przekładzie na nasz język.

1. *Paralelizm* oznacza połączenie symetrycznie skonstruowanych słów, zdań czy myśli. Paralelizm pomaga zrozumieć znaczenie powiązanych ze sobą części psalmu. Na przykład: „Błogosław, duszo moja, Panu i wszystko, co we mnie, imieniu jego świętemu!” (Ps 103,1). W tym przykładzie *dusza moja* jest paralelna do *wszystkiego, co we mnie*, czyli do całej istoty autora psalmu.

2. *Obrazowość* polega na używaniu symbolicznego języka w celu mocnego odwołania się do wyobraźni czytelnika, na przykład przedstawienie ochrony udzielanej przez Boga — *w cieniu Jego skrzydeł* (zob. Ps 17,8).

3. *Meryzm* polega na wyrażaniu całości przy pomocy pary przeciwstawnych części. Na przykład: „We dnie i w nocy wołam do ciebie” (Ps 88,2), to znaczy: *Wołam nieustannie*.

4. *Gra słów* polega na użyciu słów o podobnym brzmieniu w celu podkreślenia duchowego przesłania. W Ps 96,4-5 hebrajskie słowa *elohim* (*bogowie*) i *elilim* (*bożki*) tworzą grę słów mającą oznaczać, że bogowie narodów jedynie wydają się *elohim* (*bogami*), a w rzeczywistości są zaledwie *elilim* (*bożkami*).

Wreszcie słowo *sela* oznacza krótki przerywnik albo pauzę służącą zastanowieniu się nad przesłaniem konkretnej części psalmu, albo też zmianę muzycznego akompaniamentu (zob. Ps 61,5).

ROZPOCZĘCIE 10 DNI MODLITW

Natchnione modlitwy

ŚRODA — 3 stycznia

Przeczytaj 2 Sm 23,1-2 oraz Rz 8,26-27. Czego wersety te uczą o modlitwie?

Psalmy są natchnionymi modlitwami Izraelitów i ich wyrazami chwały dla Boga, a zatem w psalmach głos Boga przeplata się z głosem Jego ludu. Psalmy zakładają dynamiczną i żywą interakcję z Bogiem.

Psalmiści zwracają się do Boga osobiście jak do swojego Boga, Pana i Króla (zob. Ps 5,3; 84,4). Psalmiści proszą Boga, by usłyszał ich (zob. Ps 5,2), nastawił uszu na ich wołanie (zob. Ps 39,13), wejrzał na nich (zob. Ps 25,18), wysłuchał ich (zob. Ps 102,2) i uratował ich (zob. Ps 6,5). Są to wyrażenia w oczywisty sposób kojarzące się z modlitwą do Boga.

Niezwykle piękno i pociągająca siła psalmów jako modlitw i wyrazów chwały polega na tym, iż psalmy są Słowem Bożym w formie natchnionych modlitw i wyrazów chwały ludzi szczerze wierzących. Psalmy są dla dzieci Bożych środkiem więzi z Bogiem opisanej w Rz 8,26-27: „Podobnie i Duch wspiera nas w niemocy naszej; nie wiemy bowiem, o co się modlić, jak należy, ale sam Duch wstawia się za nami w niewysłowionych westchnieniach. A Ten, który bada serca, wie, jaki jest zamysł Ducha, bo zgodnie z myślą Bożą wstawia się za świętymi”.

Jezus także cytował psalmy. Na przykład w Łk 20,42-43 zacytował bezpośrednio Ps 110,1: „Sam Dawid bowiem powiada w *Księdze Psalmów*: Rzekł Pan Panu memu: Siądź po prawicy mojej, aż położę nieprzyjaciół twoich podnóżkiem stóp twoich”.

Choć niektóre psalmy powstały w wyniku określonych historycznych wydarzeń albo nawiązują do nich lub do osobistych doświadczeń psalmistów, a także doświadczeń Izraelitów jako wspólnoty, duchowa głębia psalmów pozwala je zastosować do szeregu życiowych sytuacji, a ponadto przekracza wszelkie bariery kulturowe, religijne, etniczne i płciowe. Innymi słowy, czytając psalmy znajdziesz w nich wyrazy nadziei, chwały, bojaźni, gniewu, smutku i żalu, czyli tego wszystkiego, czego doświadczają ludzie wszędzie, we wszystkich czasach i w każdych okolicznościach. Psalmy przemawiają do nas wszystkich w języku odpowiadającym naszemu własnemu przeżyciom.

Jak sposób posługiwania się *Księgą Psalmów* przez Jezusa świadczy o doniosłej roli tej księgi w naszym przeżywaniu chrześcijańskiej wiary?

Przeczytaj Ps 16,8; 44,9; 46,2; 47,2.8; 57,3; 62,9; 82,8; 121,7. Jakże miejsce zajmował Bóg w życiu psalmistów?

Świat *Księgi Psalmów* jest całkowicie teocentryczny. Ludzie w tym świecie w modlitwie i wyrazach chwały powierzają całe swoje życie Bogu. Bóg jest Najwyższym Stwórcą i Królem oraz Sędzią Ludzkości. On daje ludziom wszystko, co dobre. Dlatego można i należy Mu ufać w każdej sytuacji. Gdy lud Boży wydaje się doznawać niepowodzeń, wrogowie pytają:

— „Gdzież jest Bóg twój?” (Ps 42,11).

Jak Pan jest wszechobecnym i niezawodnym Bogiem swego ludu, tak lud zawsze pamięta o swoim Bogu. *Księga Psalmów* zapowiada też taki czas, gdy wszyscy ludzie i całe stworzenie będą czcić Boga (zob. Ps 47,2; 64,11).

Centralna rola Boga w życiu ludzi prowadzi do centralnej roli nabożeństwa w ich religijnej praktyce. Nabożeństwa, podczas których śpiewane były psalmy, zdecydowanie odróżniały się od tego, co dzisiaj rozumiemy pod pojęciem nabożeństwa. W kulturze biblijnej nabożeństwo było naturalnym i bezdyskusyjnym rdzeniem całego życia społeczności religijnej. Wszystko, co działo się w życiu ludu Bożego, zarówno rzeczy dobre, jak i złe, nieuchronnie znajdowało wyraz w nabożeństwie. Bóg słyszy psalmistę w każdym miejscu i odpowiada mu w wybranym przez siebie czasie (zob. Ps 3,5; 18,7; 20,7).

Psalmista rozumie, że Bóg mieszka w niebie, ale jednocześnie mieszka On na Syjonie, w świątyni, pośród swego ludu. Bóg jest jednocześnie daleki i bliski, jest wszędzie i w świątyni (zob. Ps 11,4), ukryty (zob. Ps 10,1) i objawiony (zob. Ps 41,13). W psalmach te pozornie wzajemnie wykluczające się cechy Boga są zestawione ze sobą. Psalmiści rozumieli, że bliskość i oddalenie są nierozdzielnie związane z prawdziwą istotą Boga (zob. Ps 24,7-10). Rozumieli także dynamiczność tego duchowego napięcia. Ta świadomość Bożej dobroci i obecności, których doświadczali, wzmacniała ich nadzieję w oczekiwaniu na Bożą interwencję w wybranym przez Niego czasie i w wybrany przez Niego sposób.

Jak *Księga Psalmów* może pomóc nam zrozumieć, że nie możemy ograniczać Boga do wybranych obszarów naszej egzystencji? W jakich sprawach twójego życia zdarza ci się unikać obecności Pana?

DO DALSZEGO STUDIUM

Księga Psalmów składa się ze stu pięćdziesięciu utworów zgrupowanych w pięciu zbiorach: I zbiór — Ps 1-41, II zbiór — Ps 42-72, III zbiór — Ps 73-89, IV zbiór — Ps 90-106 i V zbiór — Ps 107-150. Podział *Psałterza* na pięć zbiorów nastąpił stosunkowo wcześniej w tradycji żydowskiej jako nawiązanie do *Pięcioksięgu* Mojżeszowego.

Księga Psalmów wskazuje także na istnienie wcześniejszych zbiorów, takich jak: psalmy synów Koracha (zob. Ps 42-49, 84-85 i 87-88), psalmy Asafa (zob. Ps 73-83), psalmy stopni (zob. Ps 120-134) i psalmy alleluja (zob. Ps 111-118 i 146-150). Ps 72,20 wskazuje także na istnienie zbioru psalmów Dawida.

Podczas gdy większość psalmów jest kojarzona z czasami życia króla Dawida i istnienia wczesnej monarchii w dziesiątym wieku przed Chrystusem, zbiór psalmów powiększał się także w kolejnych wiekach, zarówno w czasach istnienia dwóch żydowskich królestw, niewoli babilońskiej, jak i w okresie po niewoli babilońskiej. Przypuszczalnie dopiero pod kierunkiem Ezdrasza hebrajscy skrybowie połączyli mniejsze zbiory psalmów w jedną księgę w ramach prac nad odnowieniem praktyki nabożeństw w odbudowanej świątyni.

Fakt, iż skrybowie dokonali kompilacji *Księgi Psalmów*, nie ujmuje niczego z jej boskiego natchnienia. Skrybowie, podobnie jak psalmiści, byli poświęconymi służbami Bożymi, a w swojej pracy kierowali się bojaźnią Bożą (zob. Ezd 7,6.10). Bosko-ludzka natura *Księgi Psalmów* jest analogiczna do bosko-ludzkiej natury ucieleśnionego Jezusa Chrystusa. „Natomiast *Biblia* z przekazanymi przez Boga prawdami, wyrażonymi w ludzkim języku, przedstawia sobą jedność tego, co boskie, z tym, co ludzkie. Taka jedność istniała w naturze Chrystusa, który był Synem Bożym i Synem Człowieczym. Zdanie: »A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas« (J 1,14), jest prawdziwe zarówno w odniesieniu do *Biblii*, jak i do Chrystusa”³.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Co to znaczy, że psalmy są bosko-ludzkimi modlitwami i pieśniami? Jak ten pogląd, choć niełatwy do zrozumienia, pomaga nam dostrzec bliskość, jakiej Bóg pragnie ze swoim ludem? Jak świadczy to na swój sposób o bliskości Boga wobec ludzkości i każdego z nas?

2. Podczas wspólnego studium biblijnego zastanówcie się nad tym, jak psalmy przemawiają do was bezpośrednio w waszych różnych życiowych sytuacjach. Jaką pociechę i nadzieję znajdujecie w psalmach?

³ Ellen G. White, *Wielki bój*, Warszawa 2019, s. 9. Przeczytaj także rozdział *Budowa i poświęcenie świątyni*, w: *taż, Prorocy i królowie*, wyd. 5, Warszawa 2018, s. 21-28; rozdział *Dobrodziejstwo muzyki*, w: *taż, Poselstwo do młodzieży*, Warszawa 2011, s. 216-218.

DZIEŃ WYDAWNICTWA ZNAKI CZASU

1. kwartał • Zbiórka darów 6 stycznia • Projekt Wydawnictwa Znak Czasu

Adwentyści dla samorządowców

W roku 2024 Polacy wybiorą nowych samorządowców — prezydentów i burmistrzów miast, wójtów oraz członków rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich. O ludziach takich, którzy pełnią ważne funkcje społeczne, Ellen G. White napisała: *Nasze podejście do ludzi należących do wyższych grup społecznych powinno cechować się życzliwością, serdecznością i braterstwem. Do ludzi kierujących życiem społecznym i gospodarczym, ludzi zajmujących odpowiedzialne stanowiska, powinno być w pierwszej kolejności skierowane wezwanie ewangelii.* Stąd też Wydawnictwo Znak Czasu zamierza przygotować specjalny pakiet misyjny, który zostanie przekazany nowo wybranym samorządowcom. Znajdą się w nim: specjalne wydanie miesięcznika *Znak Czasu*, książkowy upominek wraz z adresami (linkami) do pobrania innej literatury ewangelizacyjnej w wersji elektronicznej i dźwiękowej. Jesteśmy przekonani, że dzięki powyższej inicjatywie wspólnie będziemy mogli zrobić coś ważnego dla Polski. Pragniemy, aby przesłanie adwentystyczne skierowane do przedstawicieli władz samorządowych przyczyniło się do budowy mostów dobroci, umacniania tolerancji i duchowej odnowy naszego kraju. Zebrane dary zastaną przeznaczone na pokrycie kosztów przygotowania powyższych materiałów ewangelizacyjnych.

Jak złożyć dary?

1. Dary zostaną zebrane podczas nabożeństwa sobotniego w osobnej kolekcje lub w przeznaczonych na ten cel kopertach.
2. Dar na projekt można również przekazać bezpośrednio na konto Wydawnictwa:

35 1240 6003 1111 0010 6365 5673, z dopiskiem: **Dar na Dzień WZC.**

